

AVIZ
referitor la proiectul Legii bugetului de stat pe anul 2023

Analizând proiectul **Legii bugetului de stat pe anul 2023**, transmis de Secretariatul General al Guvernului cu adresa nr. 601 din 09.12.2022, și înregistrat la Consiliul Legislativ cu nr. D1431/09.12.2022,

CONSILIUL LEGISLATIV

În temeiul art. 2 alin. (1) lit. a) din Legea nr. 73/1993, republicată și al art. 33 alin. (3) din Regulamentul de organizare și funcționare a Consiliului Legislativ,

Avizează favorabil proiectul de lege, cu următoarele observații și propuneri:

1. Prezentul proiect are ca obiect de reglementare aprobarea bugetului de stat pe anul 2023, conținând veniturile pe capitole și subcapitole, respectiv cheltuielile pe destinații și pe ordonatori principali de credite pentru bugetul de stat, bugetele Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, ale creditelor externe, fondurilor externe nerambursabile, precum și activităților finanțate integral din venituri proprii.

Bugetul de stat stabilește la venituri în sumă de 275.690,8 milioane lei, iar la cheltuieli în sumă de 596.397,7 milioane lei credite de angajament și în sumă de 353.640,7 milioane lei credite bugetare, cu un deficit de 77.949,9 milioane lei.

2. Menționăm că, prin avizul pe care îl emite, Consiliul Legislativ nu se pronunță asupra oportunității soluțiilor legislative preconizate.

3. Prin conținutul său normativ, prezentul proiect face parte din categoria legilor ordinare, iar în aplicarea prevederilor art. 65 alin. (2) lit.b) din Constituția României, republicată, legea se adoptă în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului.

4. Ca *observații de ordin general*, învederăm următoarele:

a) pentru a asigura suplețe proiectului, titlurile actelor normative la care se face trimitere vor fi menționate doar la prima referire, *in extenso*, urmând a fi eliminate în restul cazurilor, când trebuie evidențiate doar intervențiile legislative survenite ulterior adoptării și/republicării asupra respectivelor acte normative;

b) în plus, date fiind numeroasele norme de trimitere la actele normative invocate în lăuntru actului supus avizării, acestea vor cuprinde datele de identificare - respectiv, categorie, număr și an, titlu conform publicației în Monitorul Oficial al României, Partea I, precum și intervențiile legislative în conformitate cu evidența legislativă;

c) semnalăm conținutul întins al unor articole, iar pentru claritatea, concizia și caracterul unitar al textului se recomandă ca acestea să nu fie formate dintr-un număr prea mare de alineate;

d) semnalăm existența a numeroase norme de derogare, în special în ceea ce privește modalitatea de asigurare a cheltuielilor.

5. Ca observație de principiu, față de normele de trimitere la anexele nr. 2 și 3, ce se regăsesc în lăuntru **art. 2**, relevăm faptul că acestea nu însoțesc proiectul de lege, astfel încât, nu ne putem pronunța asupra exactității informațiilor cuprinse de acestea.

De altfel, menționăm că la proiectul de lege au fost atașate doar anexele nr. 1 și 6.

6. La **art. 5 alin. (1) lit. b)**, pentru suplețea normei, este necesar ca enunțul „... modificată prin Hotărârea Guvernului nr. 1383/2022 pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1.007/2022 privind stabilirea bugetului pentru implementarea Programului pentru școli al României în perioada 2017 - 2023 pentru anul școlar 2022 - 2023, precum și pentru modificarea și completarea Hotărârii Guvernului nr. 640/2017 pentru aprobarea Programului pentru școli al României în perioada 2017 - 2023 și pentru stabilirea bugetului pentru

implementarea acestuia în anul școlar 2017 - 2018, precum și pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 640/2017 pentru aprobarea Programului pentru școli al României în perioada 2017 - 2023 și pentru stabilirea bugetului pentru implementarea acestuia în anul școlar 2017 - 2018,” să fie înlocuit de textul „**cu modificările ulterioare**”.

7. La **art.11 alin.(3)**, cu referire la sintagma „**conform legii**”, avem în vedere prevederile art.50 alin.(2) din Legea nr.24/2000, republicată, cu modificările și completările ulterioare, care dispun faptul că, dacă norma la care se face trimitere este cuprinsă în alt act normativ, este obligatorie indicarea titlului acestuia, a numărului și a celorlalte elemente de identificare. Observația este valabilă pentru toate situațiile similare din proiect.

8. La **art. 27 alin. (2)**, având în vedere că alin. (1) la care se face trimitere face referire la virări de credite bugetare și credite de angajament, și nu modificări, recomandăm analizarea și reformularea normei de trimitere.

9. La **art. 50**, semnalăm că instituirea unei derogări de la prevederile art.20 din Legea nr. 31/2007 privind reorganizarea și funcționarea Academiei Oamenilor de Știință din România, cu modificările și completările ulterioare, în sensul ca până la data de 31 decembrie 2023 „*finanțarea cheltuielilor instituției se asigură de la bugetul de stat, iar veniturile proprii realizate se virează la acest buget*” este de natură a conduce la modificarea modului de finanțare a acestei instituții.

Menționăm că, potrivit art. 20 alin. (1) din Legea nr.31/2007, astfel cum a fost modificat de pct. 3 al articolului unic din Legea nr. 168/2014, „Finanțarea cheltuielilor de întreținere, funcționare și a indemnizațiilor se asigură **din venituri proprii și din subvenții acordate de la bugetul de stat**, conform legilor bugetare anuale”.

Prin Decizia nr. 449/2021, analizând constituționalitatea dispozițiilor cuprinse în art. 38 din Legea nr. 15/2021 a bugetului de stat pe anul 2021, dispoziții care, de asemenea instituiau o derogare de la prevederile art. 20 din Legea nr. 31/2007, Curtea Constituțională a reținut că „*deși legea bugetului și Legea nr. 31/2007 sunt legi ordinare, ele se adoptă fie în ședință comună, fie în ședințe separate ale celor două Camere, în funcție de sfera de relații sociale reglementate, iar proporția dintre deputați/senatori în alcătuirea*

majorității de vot nu este identică din moment ce în primul caz majoritatea se raportează la un număr de parlamentari prezenți, indiferent că sunt deputați sau senatori, pe când în cel de-al doilea caz la un număr distinct și separat de deputați/senatori prezenți.(...)

În consecință, o lege ordinară adoptată în ședință comună, pe de o parte, nu este adoptată cu votul majorității membrilor prezenți din fiecare Cameră, ci de majoritatea deputaților și senatorilor prezenți, iar, pe de altă parte, iese din logica sesizării succesive a celor două Camere (Camera de reflecție și Cameră decizională).

Mai mult, în continuarea aspectelor formale evidențiate ale procedurii de legiferare, **legea bugetului de stat nu poate modifica/completa/abroga legi care stabilesc veniturile sau angajează cheltuielile statului**, tocmai pentru că este un plan financiar anual al statului care se clădește pe actele normative ce fac parte din dreptul pozitiv.(...)

Prin urmare, Curtea constată că legea bugetului de stat, prin derogarea realizată, a modificat, pentru anul 2021, o lege în vigoare, depășind sfera de relații sociale pe care aceasta are aptitudinea constituțională să o reglementeze.(...)

Rezultă că art. 38 din Legea nr. 15/2021 încalcă principiul legalității dintr-o dublă perspectivă: (i) procedurală - subsumată exigențelor legilor adoptate în ședință comună sau separate ale celor două Camere și, implicit, a majorității de vot cerute din rândul deputaților și senatorilor [art. 65 alin. (1) și (2) lit. b) și art. 76 alin. (2) din Constituție] și (ii) materială - subsumată faptului că excedează sferei de relații sociale pe care legea bugetului are aptitudinea constituțională să o reglementeze [art. 138 alin. (2) din Constituție]. Prin urmare, textul criticat încalcă principiul legalității, în componenta sa referitoare la supremația Constituției, consacrat de art. 1 alin. (5) din Constituție, prin raportare la art. 65 alin. (1) și (2) lit. b), art. 76 alin. (2) și art. 138 alin. (2) din Constituție”.

Chiar dacă art.50 din prezentul proiect conține o soluție diferită de art. 38 din Legea nr. 15/2021, în sensul că prevede că finanțarea cheltuielilor instituției în anul 2023 se asigură numai de la bugetul de stat, apreciem că viciile de neconstituționalitate se mențin întrucât instituie o modificare temporară a modului de finanțare a cheltuielilor Academiei Oamenilor de Știință din România, modificare realizabilă numai printr-o lege ordinară adoptată în ședințe separate ale celor

două Camere, potrivit art. 76 alin. (2) din Constituție, iar nu prin legea bugetului de stat, care se adoptă în ședința comună a celor două Camere ale Parlamentului, potrivit art. 65 alin. (2) lit. b) din Legea fundamentală.

10. La art. 52 alin. (1), pentru rigoarea exprimării, sintagma „prevăzut la al art. 5 alin. (5) se va reda sub forma „prevăzute la art. 5 alin. (5)”.

11. La art. 53 alin. (2), pentru o exprimare mai clară, sugerăm ca sintagma: „... obiectivelor/proiectelor de investiții noi și în continuare”, să fie înlocuită cu expresia „... obiectivelor/proiectelor de investiții noi și în derulare ...”.

Semnalăm că la alin. (3) potrivit art. 42 din Legea nr. 500/2002, „Documentațiile tehnico-economice aferente obiectivelor/proiectelor de investiții noi ... se aprobă de către: ...”, nu și reprobă.

Observația este valabilă și pentru situația de la art. 55 alin. (1).

12. La art. 63 alin. (1) lit. f), în vederea întregirii informației juridice, este necesar ca după titlul Legii nr. 232/2016, să fie inserată și mențiunea „cu modificările și completările ulterioare”.

PREȘEDINTE

Florin KORDACHE

București
Nr. 1362/09.12.2022